

HET GAAT HARD!

Bert Moet leest de Oosterschelde als een kinderboek. 'Een kaartje voor de achtbaan is geen garantie voor een dollemansrit.'

Alles vliegt aan mij voorbij. Breukstenen vol met onderwaterleven dat plat ligt onder de gierende stroming. We duiken bij springtij tussen de stroomkenteringen langs de dijk. Of driften we in rondjes? Het is niet te volgen, zo hard gaat het! Een jagende kreeft, scholen vis, langgerekte harlekijnslakjes die zich uit alle macht vastklampen aan mosdiertjes en veel meer. Onverwacht pakt de stroming mij beet en zuigt mij mee naar beneden. De reel die ik voor de duik aan de skippybal heb vastgemaakt, protesteert hevig. Ik laat mijn lamp bungelen en de reel vieren en werk me rot: lucht, diepte, reel én buddy in de gaten houden. Handelen is steeds mosterd na de maaltijd, want moeder natuur is mij met haar grillige plan telkens een stap voor. Hopla, omhoog gaat het weer! Linkerarm omhoog om lucht uit mijn droogpak te laten. De lijn van de reel hangt iets slap – als een dolle rol ik in. Duikmaat, diepte? Check. De lijn haakt achter mijn duiklamp... nét op tijd weet ik de boel te fiksen. Ik zit in de achtbaan van de Oosterschelde en zij heeft mij volledig in haar greep.

Dit is ongeveer het beeld dat ik kreeg tijdens het lezen van het theorieboek van de NOB specialisatie Driftduiken. 'In de praktijk valt het altijd tegen,' lacht NOB-docent Bert Moet. En wijzend op de stroomatlas: 'Het verschil tussen een driftduik en een duik op de kentering is groot. Wil je driften, dan duik je altijd buiten de kentering. Je gaat van A naar B in plaats van erin en eruit op dezelfde plaats. De stroming voert jou mee, en ik volg je met de boot. Het leukste is: ik drop je op plekken waar je als duiker zonder boot nooit kunt komen en pik je weer op waar je bovenkomt.' Een belangrijk uitrustingsstuk voor de driftduiker is dan ook een drijflichaam waaraan Bert kan zien waar je bent. Wij gebruiken een gele skippybal maar het kan ook een boei of jerrycan zijn. Bert: 'Ik volg je met de boot, hou de skippybal in de gaten en zie het ook wanneer je bijvoorbeeld vast komt te zitten. Dan geen paniek, het komt altijd weer goed,' zegt hij geruststellend.

Meedrijven

De uitleg over de stroomatlas is helder en vrij eenvoudig. De dag is in te delen in blokken van zes uur en zo kun je precies aflezen hoe hard het stroomt bij dood- en springtij op de plek waar je gaat duiken. Uitgangspunt voor Zeeland is altijd de atlas van Vlissingen. Je laat je tijdens de duik meedrijven met de stroming die het hardst gaat tijdens springtij, dus twee dagen na volle of nieuwe maan. Bij volle maan is de waterverplaatsing nog groter dan bij nieuwe maan, zo heb je geleerd tijdens de 2*-duikopleiding. 2*-Duiker is het instapniveau voor de specialisatie Driftduiken. Want de specialisatie vergt nogal wat van je vaardigheden en duiktechniek. Zoals het in- en uitrekenen van een lange lijn waaraan het drijflichaam is bevestigd, trimmen om onverwachte op- of neerstromingen te kunnen opvangen, buddytechniek en het herkennen van fuiken en netten. Een driftduik is duidelijk andere koek dan een kantduik. Het is vooral een schitterende uitdaging, en al helemaal met de prachtige volgboot van Bert; de man die het water leest als een kinderboek.

'Waarom zeg je dat het altijd een beetje tegenvalt?' vraag ik Bert. 'We hebben een prachtige dag uitgekozen, twee dagen geleden was het volle maan. Dat wordt sjezen onder water, toch?' Als antwoord wijst Bert op het water onderaan de boothelling van Schelphoek, waar we zo vertrekken. Hij legt uit: 'Het water is echt ongekend laag, zo laag zie ik het bijna nooit. We moeten rekenen op een sterke stroming, want over zes uur is het waterniveau helemaal tot daar,' en wijst op de donkergroene rand halverwege de caisson die in het haventje ligt. 'En toch is het geen garantie voor een spectaculaire driftduik. Hoe het water werkt op die ene plek en op dat ene moment is nooit helemaal te voorspellen. Je gaat altijd uit van de stroomatlas. En dan, tja, dan is het maar zien. Ook tijdens springtij maak ik weleens mee dat het amper stroomt. Dus: bereid je voor op een duik in stroming waar je niet tegenin kunt zwemmen. Maar een kaartje kopen voor de "achtbaan" zoals jij het net noemt, is geen garantie voor een dollemansrit.'

'Het verschil tussen een driftduik
en een duik op de kentering is groot.
Wil je drijven, dan duik je altijd
buiten de kentering'

Pijler gemist? Gewoon nog een keer proberen.

Kreeftenkooien

Voor we uitvaren geeft Bert nog een advies over de spullen die aan mijn trimvest hangen. 'Neem zo min mogelijk losse dingen mee. Alle clips, haakjes en ringen die niet noodzakelijk zijn, laat je het beste aan de kant. Zo vermijd je dat de lijn van je reel erin verstrikt raakt of dat je ermee blijft haken achter een touw of lijn op de bodem.' Nu het kreeftenseizoen weer is begonnen, schenkt Bert bij de briefing extra aandacht aan veiligheid. Kreeftenkooien kun je herkennen aan de tonnen die het begin en einde van de lijnen markeren waaraan ze zijn vastgemaakt. De visser hoeft maar aan een touw te trekken om alle kooien binnen te halen. Maar hoeveel kooien er precies liggen? En hoe deze onder water met elkaar verbonden zijn? En of de touwen op de bodem liggen of er boven drijven? Dat zie je niet vanaf hier. Dus het kan gebeuren dat jij onder een touw doorgaat. Ik heb bij de Zeelandbrug meegeemaakt dat het bellenspoor van de duiker links van de pijler passeert en de volgboei rechts. Wat dan?

Ik neem even de tijd om deze situatie voor mij te zien en denk aan wat het theorieboek hierover vertelt. De lijn van mijn volgboei blijft in

dat geval achter het obstakel hangen. Dan zit ik vast. Tegen de stroming in terugzwemmen zal niet lukken, omdat het harder stroomt dan 0,6 zeemijl per uur (de maximale stroomsnelheid waar je nog tegenin kunt zwemmen). Toch zal ik de reel in moeten halen om weer om het obstakel heen te komen. Dát wordt een pittig klusje! 'Dat klopt,' bevestigt Bert. 'Intussen zie ik vanuit de boot dat de skippybal niet verdergaat en ben ik in de buurt om te helpen.' Bert kijkt de zaak dan als regel even aan en besluit of hij de lijn al dan niet doorsnijdt. 'De duikers beneden merken dat meteen, want die zijn weer los. Ik volg hun bellen en de duikers maken een gecontroleerde opstijging, waarna ik de boei ophaal en weer vastmaak. Of als het lekker gaat en het zicht goed is, dan duiken zij zonder boei een stukje door. Veiligheid staat voorop en boven water gemaakte afspraken worden aan beide kanten van de waterspiegel nagekomen.'

Buddylijn

Tijdens de rustige vaartocht van Schelphoek naar Plompe Toren wijst Bert de diverse afbakeningen van mosselpercelen aan, en de vele boeien die de kreeftenkooien markeren. We genieten van het uitzicht over de Ooster-

schelde met aan de ene kant helemaal in de verte de Zeelandbrug en dichtbij de dikke, plompe toren waarnaar de duikstek is vernoemd. Aan zeewier dat als slappe was aan boeien bungelt, zien we dat de stroming verwaarloosbaar is. Toch is het fijn om nu te water te gaan en te kijken hoe alles werkt. Dit is de generale repetitie voor het spektakelstuk dat zo komt – ik voel het aan mijn water! Mijn buddy hanteert een joekel van een camera wat het duiken met een buddylijn onmogelijk maakt. Fotografie en drijven zijn niet goed te combineren. Het gebruik van een buddylijn wordt sterk aangeraden. We merken meteen waarom: bij nog geen meter zicht zijn we elkaar meteen na het onderduiken kwijt. Diepte: twee meter. Duiktijd: dertig seconden. Tegelijkertijd komen we weer boven, vlak naast elkaar, en we wagen nog een poging. Diepte: drie meter. Duiktijd: dertig seconden. Elkaar zoeken is werkelijk onmogelijk vanwege het aanwezige stof. Het zeer slechte zicht maakt dat we de bodem niet zien totdat we erop terecht komen. Het aanwezige stof plus het stof dat wijzelf maken, doen ons besluiten ons heil verderop te zoeken. Handig zo'n boot! Met de auto was alleen dit al een tijdrovende en energievretende klus geweest.

Specialisatie Drifduiken

Grenzen verleggen? Tijdens de specialisatie Driftduiken leer je omgaan met duiken buiten de kentering. Je leert over veiligheid en hoe je een goede planning en risicoanalyse maakt. Als onderdeel van de specialisatie maak je twee duiken: een driftduik in rustige omstandigheden en als finale een duik op de volle stroom. Je ondervindt aan den lijve de onzichtbare hand van de Oosterschelde. De manier waarop NOB docent Bert Moet het organiseert, is een aanrader. Hij weet ongelooflijk veel van de Oosterschelde en je beleeft een onvergetelijke duikdag vanaf een RIB. www.driftduiken.nl

We knallen met een noodgang over de Oosterschelde richting Flauwers Heerenkeet. Dit is gaaf! Het wateroppervlak is ongekend glad, als een spiegel. Ineens zien we vinnen van bruinvissen, héél véél vinnen! Bert legt de boot stil, de tijd staat stil, wij ook. Tientallen bruinvissen draaien rondjes om de boot heen, kijken ons aan. Het is een komen en gaan van deze prachtige zeezoogdieren. Twee, drie, vier, tien... ontelbaar veel tegelijkertijd, zichtbaar onder water en als ze een hapje lucht nemen aan de oppervlakte. Het emotioneert mij spontaan – en niet alleen mij zo blijkt als ik de mannen aankijk. Bert heeft dit in alle jaren dat hij hier vaart en duikt ook nog nooit meegemaakt. Mijn dag kan niet meer stuk. Wat de volgende duiken ook brengen: tegenvallen kan het niet meer!

Adrenalineshot

Vanwege het zicht slaan we Flauwers over en varen in een keer door naar de Zeelandbrug. Het zicht is iets beter maar ook niet goed genoeg. Hoe wij ook proberen om bij elkaar te blijven... we raken elkaar telkens weer kwijt. Langs een lijn die naar een kreeftenkooi leidt, dalen we samen af. Dit gaat goed, het zicht is iets beter en we blijven een tijdje bij elkaar. Ik heb grip aan de kooi en mijn buddy zet alles op alles om beelden te schieten. Zodra wij besluiten om een stukje te driften, raken wij elkaar weer kwijt. Het is fijn dat Bert met zijn boot is waar wij zijn. Na een kort overleg wordt mijn duikmaat met camera vakkundig door Bert de boot in geholpen en pak ik solo de inmiddels stevig aangetrokken stroming mee, richting de pijlers van de brug. Het is donker

boven mijn hoofd, hier is de brug dus, maar de pijlers mis ik nota bene! Niks aan de hand: Bert neemt mij op sleeptouw en brengt me weer terug voor de brug. Deze keer sjees ik langs de pijlers op circa twee meter diepte. Het gaat hárd! Dit is echt genieten en ik ga los, want ik hoef me geen zorgen te maken dat ik de duiktrap mis. Het zicht wisselt van slecht tot op sommige stukken ineens enkele meters. Ik zweef boven de bodem die als een film onder mij voorbij trekt. Qua onderwatervleven zie ik niet veel bijzonders, maar ik vermaak mij prima! Een eind verder stijg ik op. De boot pikt mij op en Bert tovert een pak koek onder de zitting vandaan. Ik teer op een ongekende adrenalineshot, kijk Bert aan en vraag met volle mond: 'Zeg, hoe zit dat nou ook alweer met die tegenvaller...?' |

Voorbereiden met de stroomatlas.

Obstakels vermijden.